

ikke Ret, naar han mener, at der vil blive 900,000 Kr. tilovers efter vort Forslag. Det ærede Medlem har vist ikke lagt tilstrækkelig Mærke til, at vort Endringsforslag forhøjer Lønningerne efter Lovforslaget med ikke mindre end 530,000 Kr. Der er efter Lovforslaget, som det oprindelig foreligger, mellem 10 og 1100,000 Kr. tilovers. — Det er jo det samme Forslag, som i sin Tid er blevet vedtaget her gjentagne Gange af Folkethingets Flertal. Ærede Herrer ville jo erindre, at S. N. Hansen i sin Tid opstillede en Beregning, efter hvilken der vilde blive 1,500,000 Kr. tilovers. Denne Beregning blev imidlertid paa Grund af forskellige Feiltagelser, hvilket den daværende Kirkeminister oplyste om, ganske betydelig reduceret, saaledes at man kom ned til 10—1,100,000 Kr. Enkelte af disse Feiltagelser har jeg netop gennemgaaet, og jeg maa erkjende, at de vare tilfede. Naar vi altsaa give alene i Præstelønninger en 500,000 Kr. mere, saa følger deraf simpelt hen, at der kun bliver 5—600,000 Kr. tilovers, idet Bispelønningerne ogsaa ere forhøjede ganske betydeligt. Jeg gaar altsaa ud fra, at der efter vort Forslag kan blive 5—600,000 Kr. tilovers, i alt Fald naar Summen afrundes, thi den ærede Ordfører maa jo vel huske, at, naar det stiller sig saaledes, at vi kunne faae Lovforslaget igjennem, er der forskellige Afrundinger til forskellige Sider, der ville blive foretagne. Der er jo Ting — ikke i selve Lønningerne, det siger jeg ikke — men i forskellige andre Forholds Ordning, der vilde have krævet en noget højere Udgift, og som man nok kunde være gaaet ind paa, men vi ville dog alligevel staa ved 5—600,000 Kr., maaske dog nærmest 500,000 Kr. Men naar den høitærede Minister vil have Noget tilovers til øvrige kirkelige Formaal, der efter de Krav, der da vilde indløbe, ingenlunde vilde være smaa — de vilde endogfaa blive meget store — er jeg tilhøielig til at tro, at der endda ikke vil blive saa grumme Meget tilovers. Altsaa, selv om den høitærede Minister ikke havde sagt det, hvad han heller ikke her har sagt, at han mente, at de af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds foreslaede Lønninger vare for store, vilde jeg dog ud af dette kunne drage den Slutning, at han opfatter Stillingen saaledes. Jeg vil altsaa dog tro, at, naar ikke Hovedprincippet var os imellem, som det jo er, nemlig Spørgsmaalet om Lønningsfond eller Statskasse, men vi blot stode med det Andet tilbage, kunde vi naae at gennemføre Sagen, og det paa en saadan Maade, at Befolkningens store Flertal, selv om det maatte mene, at det ikke var det Bedste, man fik, i alt Fald dog nok vilde betragte det som et stort Fremskridt at faae Præstegaardsjorderne ordnede paa den af mig antydede Maade, at blive fri for Offrene og at faae Klassifikationen af Præsteembederne i det Hele taget fornuftig ordnet, saaledes at der ikke her-

efter blev, som den ærede Ordfører engang har udtrykt det, en stadig Pilgrimsvandring af Præster fra Vesterhavet til Østersøen. Men ganske vist, det andet Punkt, Fond eller Statskasse, ligger os jo imellem. Naar den høitærede Minister iøvrigt opstillede det Spørgsmaal, om det var Meningen at vinde noget Klæffeligt for Statskassen og — som det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds tilspøiede — at faae en lempelig Liendeafsløsningslov, eller om det skulde være Formaalet at faae de kirkelige Diemed bedre og fyldigere tilfredsstillende, vil jeg for min Part udtale, at jeg aldrig har ventet, at Statskassen egentlig skulde faae nogen Gavnst herved. Jeg har gjentagne Gange udtalt det, og jeg skal her fremdeles udtale, at det kun er de kirkelige Formaal, jeg ønskede fyldigere og bedre tilfredsstillende, i Forbindelse med, at jeg ønsker at naae de Goder, som allerede ere nævnte med Hensyn til Præstegaardsjorderne og Offeret, og med Hensyn til de to sidste Dele er der jo ingen Uenighed.

Efter at have givet denne lille Udvikling af, hvorledes det staaar til for Præsterne og for den offentlige Menings Bedkommende, og efter at have paavist, at man er meget ilde stillet med Forholdene, som de ere, og at det, saavidt jeg skjønner, ikke af sig selv vil blive bedre, kan jeg udtale som min Dvertydning, at denne Reform vil blive gennemført i en nær Fremtid. Man vil paa den ene eller den anden Maade komme over Knudepunktet, ikke saaledes at Statskassen kommer til at faae forøgede Udgifter, thi de meget høje Lønninger, som visse ærede Herrer sætte saa stor Pris paa, tror jeg, at dette Thing ogsaa af andre Hensyn aldrig vil gaa ind paa. — Jeg kommer dernæst til et andet Punkt, som har megen Betydning, nemlig Forslaget under Nr. 16. Jeg skal indbrømme, at jeg er villig til i det Stykke at give Valgmenigheberne en anden Stilling end Sognekirkerne, forsaavidt det attraas; jeg finder, at det kan være rimeligt, om Valgmenigheberne have Frihed til at offre til deres Præster saameget, de ville. (Berg: Det er jo en Selvsølge, men det ligger udenfor Loven!). Deri ere vi altsaa ogsaa enige. Men naar Offeret afløses, — og det vil jo ske i de første Aar for de Præster, der ere i Embedet, medens der ikke vil ske de ny ansatte nogen Uret ved, at de lønnes paa en anden Maade — saa tiltaler det mig ikke rigtigt, at man, naar Hvitidsofferet er afløst, vil lade dem beholde den anden Del, Accidentierne. Nu veed jeg meget vel, at man kan sige, at det er en fri Sag, men det er saa som saa. Man veed jo, hvilken Betydning ikke alene det katolske Sindelag, som den ærede Ordfører kaldte det, har, skjøndt det tror jeg dog er mindre. (Ordføreren: Nei, saamaend er det ikke!). Jeg tror dog ikke, at der er Mange, der have den Forestilling, at, naar de give Præsten Noget, blive de snarere salige. (Ordføreren: Jo, der er!).